

ДЕРМАТОГЛІФІКА ЯК ОДИН З МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ СХИЛЬНОСТІ ДО ПРОТИПРАВНИХ ДІЙ

Зеленчук Г.М., Козань Н.М., Волошинович В.М., Чадюк В.О.

Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ, Україна

Резюме. У статті викладені сучасні погляди щодо можливостей застосування дерматогліфічного методу дослідження для діагностики загальних фенотипових ознак людини при ототожненні трупів невідомих осіб, а також при розслідуванні кримінальних злочинів.

Мета роботи. Провести огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій стосовно використання дерматогліфічного методу в експертній, криміналістичній і судово-психіатричній практиці. Сформулювати актуальність і завдання дерматогліфічного методу дослідження з метою прогнозування схильності особи до протиправних дій різних ступенів тяжкості.

Висновки. Специфічні дерматогліфічні ознаки є діагностичними маркерами формування основних конституційних властивостей особистості, що надалі визначають її провідні тенденції, індивідуальний стиль, способи реагування та поведінки в процесі життя. Вивчення базисних структур особистості можна розглядати як дослідження того фундаменту, що передує формуванню більш високих рівнів особистості та значною мірою визначає основну спрямованість спочатку неусвідомленого потягу, а потім свідомого вибору людини, що зрештою визначає його долю та соціальну направленість. Пошуки нових психодерматогліфічних зв'язків значно підвищують можливості даного методу та пришвидшують впровадження наукових розробок у повсякденну практику клініцистів, криміналістів, органів дізнання й інших спеціальностей.

Ключові слова: судова медицина, дерматогліфіка, ідентифікація особи, психодерматогліфіка.

Дерматогліфіка нині залишається предметом дослідження фахівців різних галузей знань. Причиною цього є те, що вивчення особливостей гребінцевого малюнку кистей рук і стоп широко використовують для різних медичних і немедичних галузей з прогностичною метою.

Можливість комплексного використання в судовій медицині гребінцевого малюнку рук і ніг для діагностики загальних фенотипових ознак людини може виявитися корисним у медико-криміналістичній практиці при ототожненні трупів невідомих осіб, а також при розслідуванні кримінальних злочинів. [1]

Мета роботи. Провести огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій стосовно використання дерматогліфічного методу в експертній, криміналістичній і судово-психіатричній практиці. Сформулювати актуальність і завдання дерматогліфічного методу дослідження з метою прогнозування схильності особи до протиправних дій різних ступенів тяжкості.

Дерматогліфічні параметри долонної поверхні шкіри пальців кистей (дерматогліфічні візерунки) за своєю сутністю є унікальним морфогенетичним феноменом, одним зі сталих параметрів організму, що не змінюються впродовж життя, є генетично обумовленими та несуть певну інформаційну цінність, що може бути використана при проведенні ідентифікації особи. Також варто відмітити, що папілярний малюнок залишається незмінним після настання смерті та розвитку посмертних змін. [2] Гребінцевий малюнок шкіри має велике практичне значення та певні переваги для вивчення й аналізу порівняно з іншими фенотиповими параметрами, оскільки дає можливість проводити низку кількісних та якісних досліджень, котрі з упевненістю можна віднести до експрес-методів, що застосовуються для ідентифікації особи.

Останніми десятиліттями виокремилася ще одна галузь дерматогліфіки – психодерматогліфіка. Своєю появою вона завдячує роботам науковців, які виявили стійкі кореляції між особливостями шкірного малюнку та психічною сферою життя людини. Дана галузь знаходить своє застосування в професійному профільному відборі спортсменів, правоохоронців тощо, а також для виявлення схильності до психічних розладів, створення психологічного портрету для потреб слідчих органів тощо. [3-8]

Наприклад, у працях Л.Н. Собчик [9] представлено цілісне розуміння динаміки розвитку

особистості як поєднання стійких індивідуально-особистісних якостей, що визначають вектор спрямованості особистості протягом усього життя та типи емоційних реакцій, поведінки, тропізм у відношенні сфери інтересів, особливості міжособистісної поведінки, формування захисних механізмів в умовах емоційної напруги тощо, безумовно ґрунтується на розумінні біологічного фактора, який певним чином проявляється в поведінці, соціальних установках, способі переживань тощо. Тобто генетично обумовлені особливості та фізіологія людини є базою формування та проявів особистості на всіх етапах онтогенезу людини.

Проте існують відомості про те, що при деяких психічних захворюваннях спостерігаються часткові зміни папілярних ліній. Причому ці зміни передують захворюванню, тому можуть допомагати клінічній діагностиці.

Слід зазначити, що вказані вище злочини вчиняють особи, які мають девіантні розлади особистості, що можуть нести генетично обумовлений характер успадкування. У такий спосіб це відображається саме на папілярних візерунках пальців рук.

О. Зороастров і співавт. [10] провели дослідження та довели можливість визначення схильності до психопатій методом дерматогліфіки. Вони стверджують, що цей метод володіє явною перевагою перед іншими. Психопатичні відхилення осуджених виявилися базою для злочинних проявів. Дотепер за особливостями шкірних ліній долоні описані 36 стійких ознак, за комплексом яких можна зробити висновок про наявність певних природжених патологій, як-от хвороба Дауна, афективні психози, епілепсія, деякі форми шизофренії тощо. [11-13]

Диференціювати папілярні візерунки може тільки фахівець високої кваліфікації в галузі криміналістики. Фундаментальними дослідженнями Г.І. Акінцікової та С.А. Полуєктової [14] з дерматогліфіки встановлено, що в осіб із сильною та врівноваженою нервовою системою частіше зустрічаються петлеві візерунки, сильною та жвавою – завиткові, слабкою – дугові. Якщо зіставити у відсотках тип темпераменту та тип папілярних візерунків на десяти пальцях, можна встановити, що холерик має понад 50 % «спіралей», а інші «петлі»; в сангвініка понад 50 % «петель», а інші «спіралі»; у флегматика переважаючим візерунком є «петлі»; меланхолік має хоча б одну «дугу», чим їх більше, тим слабша нервова система та нижча працездатність людини.

Цікавою роботою, в якій представлені певні аспекти психодерматогліфіки, є праця нашого співвітчизника В.І. Гунаса (2020). Використовуючи арсенал тестів та опитувальників, автор віднайшов взаємозв'язки між дерматогліфічними параметрами й особливостями особистості практично здорових чоловіків працездатного віку центральних областей України. Він встановив, що між показниками особливостей особистості та дерматогліфічними даними практично здорових чоловіків у більшості випадків спостерігаються поодинокі прямі та зворотні зв'язки переважно слабкої сили ($r=0,21-0,29$ і $r=-0,21 - -0,28$ відповідно). Множинний характер достовірних кореляцій встановлений лише між показником сірого кольору за Люшером і даними гребінцевого рахунку I-го, III-го та IV-го пальців правої кисті та I-го, II-го – лівої, сумарним гребінцевим рахунком пальців обох кистей, тотальним гребінцевим рахунком і дельтовим індексом лівої кисті ($r=-0,23 - -0,28$); між більшістю показників шкали суб'єктивного контролю за Роттером і наявністю візерунка на тенарі відповідної долоні (на правій кисті $r=0,31-0,37$, лівій – $r=0,22-0,29$); між майже половиною показників шкали суб'єктивного контролю за Роттером та асиметрією типу візерунка на I-му пальці ($r=0,23-0,27$). При проведенні факторного аналізу визначені головні фактори, що мають істотний вплив на показники особливостей особистості практично здорових чоловіків: «гребінцевий рахунок пальців кистей» (частка дисперсії – 13,22 %) і «величина кута atd » (частка дисперсії – 10,66 %). Встановлено, що при більших значеннях показників гребінцевих рахунків пальців кистей і дельтового індексу ступінь імовірності зростання показників нейротизму за Айзенком, ситуативної (реактивної) й особистісної тривожності за Спілбергером, акцентуації характеру емотивного та збудливого типів за Шмішеком, суб'єктивного контролю в галузі здоров'я та хвороби за Роттером, чорного та сірого кольорів за Люшером зменшується, а показників акцентуації характеру тривожного та демонстративного типів за Шмішеком, загальної інтернальності рівня суб'єктивного контролю та в галузі навчальних (професійних) відносин за Роттером, синього та синьо-зеленого кольорів за Люшером збільшується; при більших значеннях величини кута atd на обох долонях ступінь імовірності зростання показників нейротизму за Айзенком, ситуативної (реактивної) й особистісної тривожності за Спілбергером, акцентуації характеру емотивного, тривожного та збудливого типів за Шмішеком, синього кольору за

Люшером зростає, а показників акцентуації характеру демонстративного типу за Шмішеком, загальної інтернальності рівня суб'єктивного контролю в галузі навчальних (професійних) відносин, а також у галузі здоров'я та хвороби за Роттером, синьо-зеленого, чорного та сірого кольорів за Люшером знижується. [15]

П.М. Полушкін і співавт. [8] створили систему, що дозволяє з точністю 85 % скласти психологічний портрет особи на основі відбитків долонь і пальців рук.

Азійські вчені вивчали особливості шкірного малюнку в депресивних людей та осіб з біполярним розладом. [17] В останніх, зокрема, було виявлене збільшення transferrin receptor (TFRC), a-b гребінцевого рахунку.

I. Oron [18] встановила дерматогліфічні маркери в осіб, схильних до аутоотравматизації. Інші автори виявили особливості дерматогліфіки у хворих на параноїдну форму шизофренії, зокрема важливі ознаки, як-от TFRC та a-b гребінцевий рахунок. [19-21]

У суїцидентів були встановлені достовірне збільшення закінчень типу «X» у топографії головних підошовних ліній А, В, С, Е та спрощення візерунків на нігтьових фалангах пальців, зростання гребінцевого рахунку на більшості пальців. [22]

Також дослідники виявили взаємозв'язок шкірного малюнку та схильності до асоціальної поведінки, що пов'язана з соціальною ізоляцією, депресивним менталітетом, відсутністю емоцій і негативізмом. [23]

С.Н. Акбарова та Г.А. Азімова [24] провели дослідження з метою встановлення дерматопсихологічних особливостей осіб, які страждають на наркоманію. Серед психічних особливостей були відмічені якості, як-от відсутність доброти, неможливість визначити свою користь, відсутність бажання вступати в діалог, погане перенесення труднощів тощо. Також при аналізі відбитків долонь і пальців були виявлені специфічні дерматопсихологічні маркери: переважання малюнку типу дуга на I-му пальці правої руки, I-му, III-му та V-му – лівої, завитків на тенорі як лівої, так і правої долоні.

О.М. Зороастров і співавт. [25] дослідили особливості шкірного малюнку в 231 особи, які перебували в місцях позбавлення волі за вбивство чи нанесення тяжких тілесних ушкоджень. Були виявлені специфічні ознаки, характерні для даної категорії осіб: збільшення кількості завитків на IV-му пальці правої руки, II-му та III-му – лівої, зменшення чисельності ульнарних петель на III-му пальці лівої руки. Також спостерігалось збільшення гребінцевого рахунку на IV-му пальці правої руки, V-му та IV-му – лівої.

I.С. Єфремов і співавт. [26,27] виявили особливості шкірного малюнку в осіб, які були засуджені за зґвалтування: зменшення частоти ульнарних петель на II-му пальці правої руки, збільшення кількості завитків і гребінцевого рахунку на IV-му пальці правої руки, зниження гребінцевого рахунку на лінії c-d на правій руці, зростання чисельності завитків на II-V-му пальцях лівої руки, зменшення частоти ульнарних петель на I-му та IV-му пальцях лівої руки, зниження кількості радіальних петель на II-му пальці лівої руки, збільшення гребінцевого рахунку на III-му та IV-му пальцях лівої руки, зменшення гребінцевого рахунку a-b на лівій руці. У такий спосіб можна виділяти потенційні групи ризику та проводити превентивні заходи.

Отже, специфічні дерматогліфічні ознаки є діагностичними маркерами формування основних конституційних властивостей особистості, що надалі визначають її провідні тенденції, індивідуальний стиль, способи реагування та поведінки в процесі життя. Вивчення базисних структур особистості можна розглядати як дослідження того фундаменту, що передують формуванню вищих рівнів особистості та значною мірою визначає основну спрямованість спочатку неусвідомленого потягу, а потім свідомого вибору людини, що зрештою визначає його долю та соціальну направленість. [15] Пошуки нових психодерматогліфічних зв'язків значно підвищують можливості даного методу та пришвидшують впровадження наукових розробок у повсякденну практику клініцистів, криміналістів, органів дізнання й інших спеціальностей.

Література

1. Mishalov VD, Gunas IV, Kryvda GF, Bachynskiy VT, Voichenko VV. Actualy questions of forensic medical dermatoglyphics. Sudovo-medychna ekspertyza. 2017;1:15-7
2. Фандеева ОМ. Структурная организация папиллярных узоров пальцев и их особенности в семейных группах [автореферат]. Санкт-Петербург; 2010. 30 с.

3. Kozan NM. Forensic criteria of undefined personal identification using the complex study of phenotypical and dermatoglyphic signs. Судово-медична експертиза. 2018;1:30-4.
4. Бадиков КН. Инновации психодерматоглифики. Юридические исследования. 2013;9:69-80.
5. Бадиков КН. Психодерматоглифический профиль "серийных" убийц. Юридические исследования. 2013;5:247-67.
6. Иваненко СА, Божченко АП, Толмачев ИА. Дерматоглифика суицидентов: характеристика и значение в решении экспертных задач. Судебно-медицинская экспертиза. 2011;5:26-9.
7. Сергієнко ЛП. Теорія навчання рухам: дерматогліфічні маркери в прогнозі інтелектуального розвитку. Теорія та методика фізичного виховання. 2010;9:40-6.
8. Яровенко ВВ, Китаев НН. О проблемах развития дактилоскопии. Право и политика. 2015;11:1633-41.
9. Собчик ЛН. Введение в психологию индивидуальности. Теория и практика психодиагностики. Москва: Институт прикладной психологии; 1997. 469 с.
10. Зороастров ОМ, Чистикина ТА, Зороастров МО, Бевза АЛ. Судебно-медицинские аспекты исследований кожных узоров как маркеров предрасположенности к наркомании и сопровождающим её суицидам. Судебно-медицинская экспертиза. 2009;4:41-2.
11. Гладкова ТД. Кожные узоры кисти и стопы обезьян и человека. Москва: Наука; 1966. 154 с.
12. Гусева ИС. Морфогенез и генетика гребешковой кожи человека. Минск: Беларусь; 1986. 158 с.
13. Golembo-Smith S, Walder DJ, Daly M, Mittal VA, Kline E, Reeves G, et al. The presentation of dermatoglyphic abnormalities in schizophrenia: a meta-analytic review. Schizophr Res. 2012;142(1-3):1-11. doi: 10.1016/j.schres.2012.10.002
14. Акинщикова ГА, Полуэктова СА. Дерматоглифика в системе комплексного изучения человека. Человек и общество. 1971;8:155-8.
15. Гунас ВІ. Аналіз входження показників пальцевої і долонної дерматогліфіки до дискримінантних моделей приналежності практично здорових чоловіків до певних адміністративно-територіальних регіонів України. В: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Медицина ХХІ століття: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень”; 2019 Лип 26-27; Дніпро. Дніпро: Організація наукових медичних досліджень «Salutem»; 2019. с. 6-10.
16. Полушкін ПМ, Алсібай ОВ, Неровна КВ, Шевченко ВА. Сучасний стан і перспективи дослідження дерматогліфіки у практиці медико-психологічного обстеження студентів і молоді. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Біологія. Медицина. 2012;3(1):91-7.
17. Lu GF, Li SN, Gao LR, Shi F, Zheng KM, Huang ZC. Research on characteristics of dermatoglyphics of the depressed patients. Acta Anthropologica Sinica. 2012;2:202-6.
18. Ostre IO. Possible Biomarkers for Assessing Deliberate Self-Injury Risk A Study in Dermatoglyphics. Sucidology Online. 2017;7:31-9.
19. Чистикин АН, Чистикина ТА, Зороастров МО. Дерматоглифика стоп у лиц с суицидальным поведением. Суицидология. 2012;1:49-52.
20. Kiran K, Rai K, Hegde AM. Dermatoglyphics as a noninvasive diagnostic tool in predicting mental retardation. J Int Oral Health. 2010;2(1):95-100.
21. Тихолаз ВО, Гумінський ЮЙ. Особливості кількісних дерматогліфічних показників у хворих на параноїдну форму шизофренії в умовах тривалого стаціонарного лікування. Таврический медико-биологический вестник. 2010;13(1):188-92.
22. Ahmed-Popova FM, Mantarkov MJ, Sivkov ST, Akabaliev VH. Dermatoglyphics – a possible biomarker in the neurodevelopmental model for the origin of mental disorders. Folia med (Plovdiv). 2014;56(1):5-10. doi: 10.2478/folmed-2014-0001
23. Sheng-Lung P, Nilanjan D, Mahesh B, editors. Computing and Network Sustainability. Singapore: Springer; 2019. Vasan MD, Thakar BR, Predictive Digital Forensic Model to Track Antisocial Behavior Based on Dermatoglyphics; p. 349-57. doi: 10.1007/978-981-13-7150-9_37
24. Акбарова СН, Азимова ГА. Психологическая дерматоглифика больных наркоманией. Молодой учёный. 2014;6(65):787-89.
25. Зороастров ОМ, Чистикин АН, Ефремов ИС. Дерматоглифические особенности кожных узоров лиц, осужденных за тяжкие преступления. Вестник судебной медицины. 2014;3(2):9-

11.

26. Ефремов ИС, Зороастров ОМ, Чистикин АН. Дерматоглифические особенности кожных узоров лиц, осужденных за изнасилование. Судебно-медицинская экспертиза. 2014;5:15-7.
27. Ефремов ИС, Чистикин АН, Чистикина ТА. Девиантное поведение и дерматоглифика. Медицинская экспертиза и право. 2016;1:40-3.

References

1. Mishalov VD, Gunas IV, Kryvda GF, Bachynskiy VT, Voichenko VV. Actually questions of forensic medical dermatoglyphics. Sudovo-medychna ekspertyza. 2017;1:15-7\
2. Fandeeva OM. Strukturnaya organizatsiya papillyarnykh uzorov pal'tsev i ikh osobennosti v semeynykh gruppakh [Structural organization of papillary patterns of fingers and their features in family groups] [avtoreferat]. Sankt-Peterburg; 2010. 30 s. (in Russian)
3. Kozan NM. Forensic criteria of undefined personal identification using the complex study of phenotypical and dermatoglyphic signs. Судово-медична експертиза. 2018;1:30-4.
4. Badikov KN. Innovatsii psikhodermatoglifiki [Psychodermatoglyphics innovations]. Yuridicheskie issledovaniya. 2013;9:69-80. (in Russian)
5. Badikov KN. Psikhodermatoglificheskii profil "seriynykh" ubiyts [The psychodermatoglyphic profile of "serial" killers]. Yuridicheskie issledovaniya. 2013;5:247-67. (in Russian)
6. Ivanenko SA, Bozhchenko AP, Tolmachev IA. Dermatoglifika suitsidentov: kharakteristika i znachenie v reshenii ekspertnykh zadach [Dermatoglyphic features in suicides: characteristic and implications for the solution of forensic medical problems]. Sudebno-meditsinskaya ekspertiza. 2011;5:26-9. (in Russian)
7. Serhiienko LP. Teoriia navchannia rukham: dermatohlifichni markery v prohnozi intelektual'noho rozvytku [Theory of teaching of movements: dermatoglyphic markers in the prognosis of the intellectual development of an individual]. Teoriia ta metodyka fizychnoho vykhovannia. 2010;9:40-6. (in Ukrainian)
8. Yarovenko VV, Kitaev NN. O problemakh razvitiya daktiloskopii [On the problems of the development of fingerprinting]. Pravo i politika. 2015;11:1633-41. (in Russian)
9. Sobchik LN. Vvedenie v psikhologiyu individual'nosti. Teoriya i praktika psikhodiagnostiki [An introduction to personality psychology. Theory and practice of psychodiagnostics]. Moskva: Institut prikladnoy psikhologii; 1997. 469 s. (in Russian)
10. Zoroastrov OM, Chistikina TA, Zoroastrov MO, Bevza AL. Sudebno-meditsinskie aspekty issledovaniy kozhnykh uzorov kak markerov predispozitsionnosti k narkomanii i soprovozhdayushchim ee suitsidam [Medico-legal aspects of the examination of dermatoglyphic patterns as markers of predisposition to drug addiction and related suicides]. Sudebno-meditsinskaya ekspertiza. 2009;4:41-2. (in Russian)
11. Gladkova TD. Kozhnye uzory kisti i stopy obez'yan i cheloveka [Skin patterns of the hand and foot of monkeys and humans]. Moskva: Nauka; 1966. 154 s. (in Russian)
12. Guseva IS. Morfogenez i genetika grebeshkovoy kozhi cheloveka [Morphogenesis and genetics of human scallop skin]. Minsk: Belarus'; 1986. 158 s. (in Russian)
13. Golembo-Smith S, Walder DJ, Daly M, Mittal VA, Kline E, Reeves G, et al. The presentation of dermatoglyphic abnormalities in schizophrenia: a meta-analytic review. Schizophr Res. 2012;142(1-3):1-11. doi: 10.1016/j.schres.2012.10.002
14. Akinshchikova GA, Poluektova SA. Dermatoglifika v sisteme kompleksnogo izucheniya cheloveka [Dermatoglyphics in the system of complex human study]. Chelovek i obshchestvo. 1971;8:155-8. (in Russian)
15. Hunas VI. Analiz vkhodzhennia pokaznykiv pal'tsevoi i dolonnoi dermatohlifiki do dyskryminantnykh modelei prynalezhnosti praktychno zdorovykh cholovikiv do pevnykh administratyvno-terytorial'nykh rehioniv Ukrainy [Analysis of input indicators in digital and longitudinal dermatoglyphics to discriminant models of belonging to practically healthy individuals to the administrative and territorial regions of Ukraine]. V: Materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii "Medytsyna KhKhI stolittia: perspektyvni ta priorytetni napriamy naukovykh doslidzhen"; 2019 Lyp 26-27; Dnipro. Dnipro: Orhanizatsiia naukovykh medychnykh doslidzhen' "Salutem"; 2019. s. 6-10. (in Ukrainian)

16. Polushkin PM, Alsibai OV, Nerovna KV, Shevchenko VA. Suchasnyi stan i perspektyvy doslidzhennia dermatohlifiki u praktytsi medyko-psykholohichnoho obstezhennia studentiv i molodi [Modern state and prospects of dermatoglyphics research in practice of medical-psychological examination of students and youth]. *Visnyk Dnipropetrovs'koho universytetu. Seria: Biolohiia. Medytsyna.* 2012;3(1):91-7. (in Ukrainian)
17. Lu GF, Li SN, Gao LR, Shi F, Zheng KM, Huang ZC. Research on characteristics of dermatoglyphics of the depressed patients. *Acta Anthropologica Sinica.* 2012;2:202-6.
18. Ostre IO. Possible Biomarkers for Assessing Deliberate Self-Injury Risk A Study in Dermatoglyphics. *Sucidology Online.* 2017;7:31-9.
19. Chistikin AN, Chistikina TA, Zoroastrov MO. Dermatoglifika stop u lits s suitsidal'nym povedeniem [Dermatoglyphics feet in persons with suicide]. *Suitsidologiya.* 2012;1:49-52. (in Russian)
20. Kiran K, Rai K, Hegde AM. Dermatoglyphics as a noninvasive diagnostic tool in predicting mental retardation. *J Int Oral Health.* 2010;2(1):95-100. (in Russian)
21. Tykholaz VO, Humins'kyi YuI. Osoblyvosti kil'kisnykh dermatohlifichnykh pokaznykiv u khvorykh na paranoidnu formu shyzofrenii v umovakh tryvalooho statsionarnoho likuvannia [Especially quantitative dermatoglyphics indicators in patients with paranoid schizophrenia in long-term treatment]. *Tavrisheskiy mediko-biologicheskyy vestnik.* 2010;13(1):188-92. (in Ukrainian)
22. Ahmed-Popova FM, Mantarkov MJ, Sivkov ST, Akabaliev VH. Dermatoglyphics – a possible biomarker in the neurodevelopmental model for the origin of mental disorders. *Folia med (Plovdiv).* 2014;56(1):5-10. doi: 10.2478/folmed-2014-0001
23. Sheng-Lung P, Nilanjan D, Mahesh B, editors. *Computing and Network Sustainability.* Singapore: Springer; 2019. Vasan MD, Thakar BR, Predictive Digital Forensic Model to Track Antisocial Behavior Based on Dermatoglyphics; p. 349-57. doi: 10.1007/978-981-13-7150-9_37
24. Akbarova SN, Azimova GA. Psikhologicheskaya dermatoglifika bol'nykh narkomaniey [Psychological dermatoglyphics of addicts]. *Molodoy uchenyy.* 2014;6(65):787-89. (in Russian)
25. Zoroastrov OM, Chistikin AN, Efremov IS. Dermatoglificheskie osobennosti kozhnykh uzorov lits, osuzhdennykh za tyazhkie prestupleniya [Dermatoglyphic features of skin patterns of the persons condemned for serious crimes]. *Vestnik sudebnoy meditsyny.* 2014;3(2):9-11. (in Russian)
26. Efremov IS, Zoroastrov OM, Chistikin AN. Dermatoglificheskie osobennosti kozhnykh uzorov lits, osuzhdennykh za iznasilovanie [The dermatoglyphic peculiarities of skin patterns in the subjects convicted for the sexual offence]. *Sudebno-meditsinskaya ekspertiza.* 2014;5:15-7. (in Russian)
27. Efremov IS, Chistikin AN, Chistikina TA. Deviantnoe povedenie i dermatoglifika [Deviant behavior and dermatoglyphics]. *Meditsinskaya ekspertiza i pravo.* 2016;1:40-3. (in Russian)

DERMATOGLYPHICS AS ONE OF THE METHODS OF PREDICTING THE PROPOSITION TO ILLEGAL ACTION

Zelenchuk G.M., Kozan N.M., Voloshinovich V.M., Chadiuk V.O.

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Summary. The article presents modern views on the possibilities of using the dermatoglyphic research method for the diagnosis of general phenotypic signs of a person when identifying the corpses of unknown persons, as well as when investigating criminal offenses.

Aim of the work. Conduct a review of domestic and foreign publications on the use of the dermatoglyphic method in expert, forensic and forensic psychiatric practice. To formulate the relevance and objectives of the dermatoglyphic research method in order to predict a person's tendency to illegal actions of various degrees of severity.

Conclusions. Specific dermatoglyphic features are diagnostic markers of the formation of the basic constitutional properties of the individual, which further determine its leading trends, individual style and ways of responding and behaving in the process of life. The study of the basic structures of personality can be seen as a study of the foundation that precedes the formation of higher levels of personality and largely determines the main direction of first unconscious desire and then conscious human choice, which ultimately determines its fate and social orientation. The search for new psychodermatoglyphic connections will significantly increase the possibilities of this method and

accelerate the implementation of scientific developments in the daily practice of clinicians, criminologists, investigators and other specialties.

Keywords: forensic medicine, dermatoglyphics, identification, psychodermatoglyphics.

ДЕРМАТОГЛИФИКА КАК ОДИН ИЗ МЕТОДОВ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ СКЛОННОСТИ К ПРОТИВОПРАВНЫМ ДЕЙСТВИЯМ

Зеленчук Г.М., Козань Н.Н., Волошинович В.М., Чадюк В.О.

Ивано-Франковский национальный медицинский университет, г. Ивано-Франковск, Украина

Резюме. В статье изложены современные взгляды относительно возможностей применения дерматоглифического метода исследования для диагностики общих фенотипических признаков человека при отождествлении трупов неизвестных лиц, а также при расследовании уголовных преступлений.

Цель работы. Провести обзор отечественных и зарубежных публикаций по использованию дерматоглифического метода в экспертной, криминалистической и судебно-психиатрической практике. Сформулировать актуальность и задачи дерматоглифического метода исследования с целью прогнозирования склонности лица к противоправным действиям различных степеней тяжести.

Выводы. Специфические дерматоглифические признаки являются диагностическими маркерами формирования основных конституционных свойств личности, которые в дальнейшем определяют ее ведущие тенденции, индивидуальный стиль, способы реагирования и поведения в процессе жизни. Изучение базовых структур личности можно рассматривать как исследование того фундамента, который предшествует формированию более высоких уровней личности и в значительной мере определяет основную направленность сначала неосознанного влечения, а затем сознательного выбора человека, в конечном итоге определяет его судьбу и социальную направленность. Поиски новых психодерматоглифических связей значительно повысят возможности данного метода и ускорят внедрение научных разработок в повседневную практику клиницистов, криминалистов, органов дознания и других специальностей.

Ключевые слова: судебная медицина, дерматоглифика, идентификация личности, психодерматоглифика.

Відомості про авторів:

Зеленчук Г.М. – асистент кафедри судової медицини та медичного права Івано-Франківського національного медичного університету, м. Івано-Франківськ, Україна, e-mail: testazelenchuk1988@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-8618-9224

Козань Н.М. – доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри судової медицини та медичного права Івано-Франківського національного медичного університету, м. Івано-Франківськ, Україна, e-mail: nkozan@ifnmu.edu.ua, ORCID ID: 0000-0003-1017-5077

Волошинович В.М. – кандидат медичних наук, доцент кафедри судової медицини та медичного права Івано-Франківського національного медичного університету, м. Івано-Франківськ, Україна, e-mail: vvoloshynovych@ifnmu.edu.ua, ORCID ID: 0000-0003-1018-0933

Чадюк В.О. – лікар-інтерн, старший лаборант кафедри судової медицини та медичного права Івано-Франківського національного медичного університету, м. Івано-Франківськ, Україна, e-mail: ValeriiaChadiuk@ukr.net, ORCID ID: 0000-0001-7392-7905

Сведения об авторах:

Зеленчук Г.М. – ассистент кафедры судебной медицины и медицинского права Ивано-Франковского национального медицинского университета, г. Ивано-Франковск, Украина

Козань Н.Н. – доктор медицинских наук, доцент, заведующий кафедрой судебной медицины и медицинского права Ивано-Франковского национального медицинского университета, г. Ивано-Франковск, Украина

Волошинович В.М. – кандидат медицинских наук, доцент кафедры судебной медицины и медицинского права Ивано-Франковского национального медицинского университета, г. Ивано-Франковск, Украина

Чадюк В.О. – врач-интерн, старший лаборант кафедры судебной медицины и медицинского права Ивано-Франковского национального медицинского университета, г. Ивано-Франковск, Украина

Information about the authors:

Zelenchuk G.M. – assistant of the Department of Forensic Medicine and Medical Law of the Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Kozan N.M. – Doctor of Medical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Forensic Medicine and Medical Law of the Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Voloshinovich V.M. – Doctor of Philosophy, Associate Professor of the Department of Forensic Medicine and Medical Law of the Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Chadiuk V.O. – intern, laboratory assistant of the Department of Forensic Medicine and Medical Law of the Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine